

Programma 1: Ruimtelijke ontwikkeling

Profiel Provincies (IPO)

Ruimtelijke ontwikkeling vraagt om een samenhangende afweging van opgaven op het (boven)regionale niveau. De provincie is verantwoordelijk voor deze afweging en voor een integrale aanpak van de ruimtelijke ontwikkeling in de regio. In deze integratie legt de provincie koppelingen tussen fysieke, leefomgevings-, sociaal-economische en sociaal-culturele kwaliteiten.

Het gaat hierbij om een volledige opdracht in het ruimtelijk-fysieke domein. De provincie initieert ontwikkelingen, integreert belangen, voert regie over de gebiedsontwikkeling en de inrichting en neemt verantwoordelijkheid voor de organisatie van de uitvoering.

De provinciale regiefunctie en doorzettingsmacht bij het afwegen van bovenlokale en (boven)regionale ruimtelijke belangen is beleidsmatig vastgelegd in de Nota Ruimte (2006) en wettelijk verankerd in de Wro. De aanpak van verschillende maatschappelijke opgaven (zoals bundeling verstedelijking, locatiebeleid, ecologische hoofdstructuur, nationale landschappen) is rechtstreeks via de Algemene Maatregel van Bestuur Ruimte aan provincies opgedragen.

Analyse

De opgaven van ruimtelijke ontwikkeling hebben een wettelijke basis. De uitwerking is verankerd in Rijksbeleid, afspraken met het Rijk, afspraken met regiopartners en provinciaal beleid. Gelet op de formulering in het 'profiel Utrecht' is ruimtelijke ordening een wettelijke taak met een 'kop erop'. Het gaat om een 'volledige opdracht'.

U bent het er over eens dat ruimtelijke ordening een kerntaak is van de provincie. Over 'intensivering van bestaand stedelijk gebied' bent u iets meer verdeeld. CU, D66 en GL vinden 'intensivering van bestaand stedelijk gebied' geen kerntaak, omdat de verantwoordelijkheid primair bij de gemeente ligt. Gelet op de wet, andere afspraken en het profiel provincies heeft de provincie wel een rol bij 'intensivering van bestaand stedelijk gebied'. De vraag is welke rol de provincie heeft: een taak die minimaal wordt uitgevoerd, met een kop erop of afhankelijk van het verschil dat de provincie kan maken als belangenbehartiger voor de regio.

Programma 2: Landelijk gebied

Profiel Provincies (IPO)

In het landelijk gebied leven mensen, vinden economische activiteiten plaats en liggen onze belangrijkste natuurgebieden en cultuurlandschappen. Provincies zijn verantwoordelijk voor de inrichting van het landelijk gebied. Daarvoor maken ze beleid voor natuur, recreatie en toerisme, landschap, structuurversterking van de landbouw en leefbaarheid, en stemmen dat integraal af met de uitvoering van het provinciale water- en milieubeleid. Daarbij zijn de provincies verantwoordelijk voor de kwaliteit van de uitvoering van dat beleid door de verschillende partijen (gemeenten, maatschappelijke organisaties) en voeren daar regie op. De rol van het rijk kan zich beperken tot het stellen van nationale kaders (stelselverantwoordelijkheid), zoals de strategische nationale ruimtelijke planning en het stellen van doelen voor het natuurbeleid.

Analyse

De opgaven in het landelijk gebied zijn bijna allemaal wettelijke taken op basis van de Wet investering landelijk gebied, de Natuurbeschermingswet, Flora en Faunawet en Boswet en de Reconstructiewet concentratiegebieden. Het aanleggen van ecoducten en passages is een kop op de wettelijke taak om ecologische verbindingzones te realiseren. De invulling van de taak ‘versterking en beheer van het landschap’ is onder andere geregeld in de Wilg en de Verordening bescherming Natuur en Landschap. In het najaar van 2010 wordt een AmvB van kracht waarin provincie het medebewind voor behoud en versterking van landschappelijke waarden vastgesteld. De ‘ecologische monitoring’ is een taak die de provincies vanaf 2010 hebben op basis van de bestuursovereenkomst met het Rijk 2007 – 2013.

De opgaven in het landelijk gebied vindt u met 6, 7 of 8 partijen een kerntaak. ‘Het verbeteren van de landbouwstructuur’ vinden CU, GL en PvdA primair een Rijkstaak. Er is een wettelijke basis voor de eindverantwoordelijkheid van provincies voor de feitelijke doelrealisatie in het landelijk gebied. Het is de vraag in hoeverre de provinciale verantwoordelijkheid invult.

‘Versterking van de leefbaarheid van het platteland’ vinden CDA, D66, SGP en VVD een kerntaak. CU, GL, PvdA en PvdD vinden dit geen kerntaak, omdat ze dit primair een verantwoordelijkheid van de gemeente vinden. Het gaat om stimuleringsbeleid met een wettelijke grondslag. Het is de vraag in hoeverre de provincie deze taak invult.

Programma 3: Wonen en stedelijke vernieuwing

Profiel provincies (IPO)

De provincie heeft een regionaal sturende rol met betrekking tot de woningvoorraad. De mogelijkheden voor synergie met onder meer de woningcorporaties kunnen goed op provinciaal niveau worden gegenereerd. Het aan de provincie gedecentraliseerde ISV voor niet-rechtstreekse gemeenten kan via herstructureringsfondsen directer worden verbonden met concrete krimpopgaven.

Analyse

De verstedelijkingsopgave vindt u met 5 partijen (D66, GL, PvdA, SGP en VVD) een wettelijke taak met een 'kop erop' of u vindt het een taak van de provincie vanwege het regionale schaalniveau. CDA, CU en PvdD vinden de verstedelijkingsopgave geen kerntaak van de provincie, omdat de taak primair thuishoort bij de gemeente dan wel dit geen overheidstaak is. Volgens het profiel provincies hebben provincies een sturende rol voor de woningvoorraad. In de structuurvisie en afspraken met het Rijk en regiopartners is de rol ingevuld als ondersteunend door bijvoorbeeld de inzet van het Aanjaagteam woningbouw. De vraag is in hoeverre u invulling wil geven aan de sturende rol van de provincie. De aanpak van de wijkenproblematiek vinden PvdA, PvdD en de SGP een wettelijke taak, die minimaal dient te worden uitgevoerd respectievelijk de provincie het verschil maakt. 5 partijen vinden dit geen kerntaak, omdat de verantwoordelijkheid primair bij gemeenten ligt. PS beschikken over de budgetten voor stimulering van stedelijke vernieuwing. De gemeenten Amersfoort en Utrecht zijn zelf budgethouder. Dit is bepaald in de Wet stedelijke vernieuwing. Binnen het Rijkskader heeft de provincie de bevoegdheid met de inzet van rijksmiddelen regionale en provinciale sturing te geven c.q. accenten te leggen met de inzet van de budgetten. De vraag is in hoeverre de provincie regionale en provinciale sturing wil geven c.q. accenten wil leggen met de inzet van de budgetten. Transformatie van locaties vinden 6 partijen (D66, GL, PvdA, PvdD, SGP, VVD) een kerntaak, omdat de provincie het verschil maakt. Deze kerntaak roept geen discussie op. Realisatie van de woningbouw en transformatie van de bestaande woningvoorraad vinden PvdA, PvdD en SGP een kerntaak, omdat de provincie het verschil maakt. 5 andere partijen vinden dit geen kerntaak, omdat de taak primair thuishoort bij de gemeente. Uit de Huisvestingswet volgt dat PS beleidsregels kunnen vaststellen om bovengemeentelijk beleid vast te stellen. In de structuurvisie, het programma Wel thuis! en het coalitieakkoord hebben PS hieraan invulling gegeven door bijvoorbeeld het collectief opdrachtgeverschap te willen stimuleren. Het is de vraag in hoeverre PS aan deze bevoegdheid invulling willen geven.

Programma 4: Duurzaamheid en milieu

Profiel Provincies (IPO)

De provincies hebben een spilfunctie bij het realiseren van de doelstellingen voor duurzaamheid. Doel is de inrichting van de Nederlandse economie en leefomgeving schoon en duurzaam te maken en minder afhankelijk van de import van (fossiele) energie als de Nederlandse gasvoorraad in 2040 op is. Dit doel bereiken de provincies door integrale beleidsontwikkeling en uitvoering gericht op een schone en veilige leefomgeving, gezondheid, biodiversiteit, sociale ontwikkeling en een innovatieve duurzame economie. Deze beleidspunten worden vastgesteld als “provinciaal belang” en werken door in structuurvisies, provinciale verordeningen en in de uitvoering van provinciale taken. De provincies scheppen ruimte voor de productie van duurzame energie. Ze stimuleren en sturen processen om dit tot stand te brengen en houden toezicht op de kwaliteit van de uitvoering door andere overheden. Ze realiseren deze doelen in de uitvoering van taken die onder hun verantwoordelijkheid vallen (luchtkwaliteit, geluid, veiligheid, bodem, openbaar vervoer, ruimtelijke inrichting, vergunningverlening).

Analyse

De beleidsopgaven in dit programma hebben een wettelijke basis (o.m. Wro, Wet milieubeheer, Wet geluidshinder, Wet bodembeheer). Dit geldt niet voor de balans tussen people, planet en profit en het verminderen van de CO₂-uitstoot; de basis voor deze opgaven ligt in het coalitieakkoord, het Provinciaal Milieubeleidsplan en het Klimaatakkoord tussen Rijk en Provincies.

Op 18 april was u vrij eensgezind in de mening dat de ontwikkeling van landbouw met zo min mogelijk aanslag op de leefomgeving en de vermindering van de uitstoot van CO₂ geen provinciale taken zijn (m.u.v. PvdD, respectievelijk PvdD en GL) en Vergunningverlening en handhaving wel (m.u.v. SGP). Het verminderen van de uitstoot van CO₂ past wel in Profiel Provincies.

De andere opgaven leverden meer discussiepunten op.

Verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving is volgens de meeste partijen (GL, PvdA, PvdD, SGP, VVD) een provinciale taak, maar volgens CU een gemeentelijke en volgens CDA een rijksverantwoordelijkheid. D66 vindt dat dit geen taak is, maar een uitgangspunt van beleid. Naast de vraag van het schaalniveau is er discussie mogelijk over *hoe* u deze taak in zou willen vullen: minimaal of uitgebreider?

CDA, GL, PvdA, PvdD, SGP vinden het behoud van bodemkwaliteit, sanering van de bodem en benutting van mogelijkheden die de ondergrond biedt wel een provinciale taak, CU en VVD (gemeentelijk) en D66 (rijksniveau) niet. Ook hier is het weer de vraag of de wet sec of met een kop erop moet worden uitgevoerd.

Het ondersteunen van vroegtijdige integratie van milieu, RO en water in gemeentelijke plannen, bedoeld om provinciale belangen en ambities veilig te stellen, is volgens CU, PvdA en SGP een gemeentelijke verantwoordelijkheid, de overige partijen zien hierin wel een provinciale rol.

Het streven naar de balans PPP wordt met uitzondering van de VVD (wil het op rijksniveau) wel van belang gevonden voor de provincie, maar de vraag werd opgeworpen of het een kerntaak is en geen strategie. Hier wordt het streven naar een balans PPP gezien als afgeleide van de strategie en daarmee als taak.

Programma 5: Water

Profiel provincies (IPO)

De provinciale verantwoordelijkheid voor het vertalen van het nationale waterbeleid naar de regio is beleidsmatig vastgelegd in het Nationale waterplan (2009) en wettelijk verankerd in de Waterwet. Als onderdeel van de regionale gebiedsontwikkeling verbindt de provincie de nationale waterbelangen met de doelen van het provinciale waterbeheer.

Uitvoering vindt plaats door de waterschappen, binnen de kaders die door de provincies zijn vastgesteld. Daar waar een bredere maatschappelijke afweging noodzakelijk is, hebben de provincies - beperkte - uitvoerende taken. De provincies houden toezicht op de uitvoering van het beleid door de waterschappen en zijn grondwettelijk verantwoordelijk voor het waterschapsbestel.

Analyse

Over het algemeen hebben de opgaven in dit programma een wettelijke basis, waarbij er in sommige gevallen in de uitvoering een 'kop' op zit. Op 18 april was u het er over eens dat de meeste taken kerntaken van de provincie zijn. Wel zijn er op basis van de ingevulde vragenlijsten twee discussiepunten naar voren gekomen.

De eerste is de vraag waar de bevoegdheid ligt voor het maken van overstromingsrisicokaarten en het vaststellen van de veiligheidsnormen. In de Waterwet en het Waterbesluit wordt aan PS verplicht regionale veiligheidsnormen vast te stellen; GS moeten overstromingsgevaar- en overstromingsrisicokaarten produceren, actualiseren en publiceren. Op 18 april hebben CU en PvdA aangegeven dat de bevoegdheid bij het Rijk zou moeten liggen; volgens D66, GL en SGP is dit een waterschapstaak.

Het tweede discussiepunt is het leggen van eindverantwoordelijkheid voor de bevordering van samenwerking in de waterketen: ligt deze bij de provincie of bij het waterschap? D66 en SGP vinden dat deze bij het waterschap hoort, PvdA vindt dat dit afgestemd moet worden tussen gemeente en waterschap. Voor deze taak is geen wettelijke basis. GS hebben in 2007 (aanpassing in 2009) als uitwerking van het Nationaal Bestuursakkoord Waterketen een subsidieverordening vastgesteld ter bevordering van de samenwerking in de waterketen. Deze is geldig tot en met 2011.

Programma 6: Economische zaken en recreatie

Profiel Provincies (IPO)

Provincies dragen bij aan duurzame werkgelegenheid en regionaal inkomen door het ontwikkelen van een gunstig vestigingsklimaat voor specifieke economische activiteiten.

Provincies plannen nieuwe bedrijventerreinen in de provinciale structuurvisie. In het recent ondertekende convenant bedrijventerreinen tussen rijk, provincies en gemeenten zijn afspraken gemaakt over het zorgvuldiger plannen van nieuwe terreinen en het opknappen van bestaande bedrijventerreinen. Gemeenten staan centraal in de uitvoering. Provincies hebben de regierol. Provincies hebben een taak in de regie van het regionaal economisch beleid. Dit heeft tot doel het stimuleren van gebiedsspecifieke economische ontwikkelingen en innovatie van de provinciale (kennis)economie. Er zijn zes gebiedsspecifieke programma's opgesteld door de minister van Economische Zaken in samenwerking met de provincie, het bedrijfsleven, kennisinstellingen en andere regionale overheden.

Daarnaast is voor de provincies een belangrijke taak weggelegd in het bevorderen van recreatie en toerisme, een sector van groot economisch belang voor de regionale economie. De taak van de provincies is daarbij gericht op het bevorderen van integraal beleid (afstemming met natuur- en ruimtelijke ontwikkelingsbeleid) en het bevorderen van innovatieve samenwerkingsverbanden (bijvoorbeeld door het stimuleren van "regionale beeldverhalen")

Analyse

De opgaven voor Economische Zaken en recreatie hebben geen wettelijke basis. De opgaven worden gerealiseerd op basis van het coalitieakkoord, convenanten (bijvoorbeeld Utrecht Science Park 2006 – 2010) en samenwerkingsovereenkomsten (bijvoorbeeld Utrecht Investment Agency 2007 – 2011). 'Investeren in kennis en innovatie', 'Duurzame (her-)ontwikkeling nieuwe werklocaties' en 'Recreatie' vindt u kerntaken van de provincie, voornamelijk vanwege het regionale schaalniveau. CDA, D66, GL en VVD vinden 'Behoud en aantrekken van kennisintensieve buitenlandse bedrijven' een kerntaak, vooral omdat de provincie het verschil maakt. CU, PvdA, PvdD en SGP vinden dit geen kerntaak om uiteenlopende redenen. Volgens het Profiel provincies hebben provincies een rol in samenwerking met het ministerie van Economische Zaken voor innovatie van de provinciale kenniseconomie. In het coalitieakkoord en convenanten hebben PS gekozen voor een invulling daarvan via Pieken in de Delta, EFRO, Taskforce Innovatie, Utrecht Science Park en door kennisintensieve buitenlandse bedrijven te behouden en aan te trekken. Het is de vraag hoe u invulling wil geven aan innovatie van de provinciale kenniseconomie.

'Toerisme' vinden CDA, D66 en PvdA een kerntaak. 5 andere partijen vinden Toerisme geen kerntaak, vooral omdat het geen overheidstaak is. In het profiel provincies staat dat de provincie een taak heeft voor bevordering van recreatie en toerisme. Het is de vraag hoe u omgaat met het Profiel provincies.

De 'uitwerking Olympisch Plan 2028' vindt GL een kerntaak. De 7 andere partijen vinden dit geen overheidstaak of een taak van het Rijk. De vraag is of de provincie een taak voor zichzelf ziet weggelegd bij de uitwerking van het Olympisch plan 2028.

Programma 7: Mobiliteit

Profiel Provincies (IPO)

Netwerken verbinden steden, woon- en werklocaties, culturele en recreatieve voorzieningen en landelijk gebied. 90 Procent van de dagelijkse verplaatsingen gaan over afstanden korter dan 40 kilometer. Provincies dragen bij aan deze regionale bereikbaarheid door integrale planvorming (ook voor andere wegbeheerders in het gebied), aanleg en onderhoud van het provinciale wegen als onderdeel van het grotere wegennetwerk waarop deze verplaatsingen zich afwikkelen. Anderzijds zorgen provincies voor afstemming van het beleid met andere wegbeheerders en werken daarbij aan robuuste weg- en OV-netwerken met behulp van onder andere verkeersmanagement. Daarmee blijven bedrijventerreinen, centra van steden en landelijk gebied bereikbaar voor alle inwoners van Nederland. Aanvullend daarop organiseren provincies het regionaal openbaar vervoer door middel van concessieverlening opdat reizigersstromen met bussen en regionale treindiensten op tijd op hun plaats van bestemming komen.

Analyse

Alle taken in het programma Mobiliteit zijn wettelijk en vloeien voor het grootste deel voort uit de Planwet verkeer en vervoer en de Wegen- en verkeerswet. Op 18 april is naar voren gekomen dat u vrij eensgezind bent over het belang van de rol van de provincie in dit programma. Wel geeft het CDA aan dat wat haar betreft taken als de bereikbaarheid van economische kerngebieden, het halen van lucht- en geluidsnormen en oversteekbaarheid bij verkeersonveilige situaties beter bij gemeenten zouden kunnen liggen. CU, D66 en GL zien voor de verbetering van de verkeersveiligheid een rol weggelegd voor het Rijk.

Programma 8: Samenleving, cultuur en sport

Profiel Provincies (IPO)

Provincies waarborgen diversiteit en spreiding van cultuur in de regio. De provincie is daarnaast verantwoordelijk voor de ondersteuning van gemeenten bij taken op het terrein van erfgoed en archeologie. Mede hiertoe zijn de steunfuncties monumentenzorg en archeologie in 2009 gedecentraliseerd naar de provincies. Daarnaast is er een gezamenlijke aanpak voor de restauratie van rijksmonumenten in het kader van de economische crisis afgesproken en is er een steviger positie voor provincies bij de uitvoering van gebiedsgerichte monumentenzorg vanaf 2011 (beleidsbrief Modernisering Monumentenzorg). De Regionale Historische Centra worden gedecentraliseerd naar de provincies. Provincies zorgen voor een koppeling van deze belangen aan de ruimtelijke opgaven en economie.

Op het gebied van cultuurparticipatie hebben provincies een rol in de tweedelijnsondersteuning, in het bevorderen van de kwaliteit (consulenten) en in de regionale spreiding (toegankelijkheid). Daarnaast hebben de provincies de verplichting tot instandhouding van ten minste één regionale publieke omroep (Mediawet 2006). Rijk, provincies en gemeenten werken aan de vernieuwing van de bibliotheken door digitalisering en samenwerking met andere (culturele) instellingen. Tot het domein cultuur wordt ook de uitvoering van de Archiefwet gerekend en de uitvoering van de Provinciale Archiefinspectie. Voor Fryslân is Fries taal- en cultuurbeleid een kerntaak met een wettelijke basis.

Analyse

Van de taken met (deels) een wettelijke basis, namelijk behoud en ontwikkeling cultureel erfgoed en media en bibliotheken bent u unaniem van mening dat dit provinciale taken zijn. Punt van discussie kan zijn in hoeverre PS invulling wil geven aan deze taken.

De andere taken roepen meer discussie op.

PvdA en VVD zijn van mening dat het in stand houden en versterken van de culturele infrastructuur (opgenomen in de nota Cultuur is kracht uit 2008-2012) primair een taak is van de gemeenten of het Rijk (VVD). De overige partijen vinden het wel een provinciale taak, met de opmerking dat SGP en D66 deze opgave nader gedifferentieerd zouden willen hebben. Discussiepunt is hier dus het ideale schaalniveau.

Over het in stand houden en versterken van het bovenlokale voorzieningenniveau podiumkunsten (zoals opgenomen in het Cultuurconvenant 2009-2012) bent u verdeeld. CU, D66, GL en PvdD vinden dit een provinciale taak, waarbij een discussiepunt het niveau van uitvoering is. PvdA vindt dit een gemeentelijke taak, VVD en CDA een rijkstaak en SGP vindt dit helemaal geen taak voor de overheid. Alleen PvdA en PvdD vinden cultuurparticipatie (opgenomen in de nota Cultuur is kracht) een provinciale taak. Volgens CDA, CU, D66, GL en SGP ligt de verantwoordelijkheid hiervoor primair bij de gemeenten; de VVD vindt dit als enige geen overheidstaak. Vooral het schaalniveau is dus punt van discussie.

Vrede van Utrecht/ Culturele hoofdstad ten slotte, is volgens PvdD, SGP en VVD geen overheidstaak. D66 en PvdA vinden het geen kerntaak, maar wel van belang voor de Utrechtse identiteit respectievelijk de economie. CU (versterking Utrechtse identiteit), CDA en GL (provincie maakt het verschil) vinden dit wel een kerntaak. Vooral tussen de PvdD, SGP en VVD enerzijds en de andere partijen anderzijds bestaat dus een groot verschil van mening.

Programma 9: Jeugd, onderwijs en zorg

Profiel Provincies (IPO)

Niet opgenomen in het Profiel provincies.

Analyse

Vergrijzing heeft als thema geen wettelijke basis. Op afzonderlijke deelterreinen bestaat echter wel een wettelijke grondslag. Op de terreinen van Wonen, Welzijn en Zorg is er een uitwerking in het programma Wel Thuis! Voor Leefbaarheid en verbetering van arbeidsparticipatie voor de jeugd heeft de provincie Utrecht vanuit de WMO een steunfunctietaak. De andere opgaven voor de jeugd hebben een wettelijke basis in de Wet op de jeugdzorg en een uitwerking in Programma UJC. Het profiel provincies zegt niets over vergrijzing, jeugd en leefbaarheid.

De partijen CU, PvdA, PvdD en SGP vinden vergrijzing een kerntaak, omdat de provincie het verschil maakt. CDA, D66, GL en VVD vinden vergrijzing geen kerntaak, omdat de verantwoordelijkheid primair bij Rijk of gemeente ligt. De vraag is waar de bevoegdheid ligt.

6 partijen vinden het verbinden van betrokken partijen bij de jeugdzorg een kerntaak, omdat het een wettelijke taak is met een kop erop. D66 en VVD vinden het geen kerntaak van de provincie, maar van andere overheden of de markt.

PvdA, PvdD en SGP vinden realisering van eenduidige methodieken in de jeugdzorg een kerntaak, voornamelijk omdat de provincie het verschil maakt. De andere partijen vinden dit geen kerntaak, omdat de taak bij het Rijk thuishoort of bij gemeente en de markt. De vraag is waar de bevoegdheid ligt.

6 partijen vinden de waarborg van het recht op jeugdzorg en toezicht op een adequate uitvoering een wettelijke provinciale taak met een kop erop. D66 en VVD vinden de verantwoordelijkheid hiervoor primair bij het Rijk liggen.

GL, PvdA en PvdD vinden verbetering van arbeidsparticipatie door de jeugd een kerntaak om uiteenlopende redenen. CDA, CU, D66, SGP en VVD vinden dit geen kerntaak, omdat de verantwoordelijkheid bij de gemeente of het rijk thuishoort. De vraag is waar de bevoegdheid ligt.

Bevordering van sociale participatie en cohesie (leefbaarheid) vindt het CDA een kerntaak van de provincie vanwege het regionale schaalniveau. De andere partijen, die het formulier voor de kerntakendiscussie hebben ingevuld vinden dit geen kerntaak, omdat de verantwoordelijkheid primair bij de gemeente ligt.

Programma 10: Bestuur en middelen

Profiel Provincies (IPO)

De provincies hebben een procesverantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het openbaar bestuur op lokaal niveau. Zo heeft de commissaris van de Koningin een rol bij burgemeestersbenoemingen, zijn gedeputeerde staten geschilbeslechter bij geschillen tussen gemeenten en houden (financieel) toezicht op de gemeenten.

Provincies bezien periodiek (samen met gemeenten) de gemeentelijke bestuurskracht. Daar waar bestuurskracht van gemeenten te kort schiet kan schaalvergroting aan de orde komen. Provincies hebben in de wet algemene regels herindeling en het beleidskader herindeling een belangrijke rol bij gemeentelijke herindelingstrajecten.

In het kabinetsstandpunt over het advies van de commissie-Oosting over interbestuurlijk toezicht is een belangrijke rol toebedeeld aan de provincies. Uitgangspunt daarbij is de provincie de toezichthouder is op de gemeenten. Alleen indien de provincie geen taak of expertise heeft op dat terrein, berust het toezicht bij het rijk.

Analyse

De taken op het gebied van openbare orde en veiligheid, bestuurlijke organisatie, archiefinspectie en financieel toezicht hebben een wettelijke basis, waarbij het onderdeel bestuurlijke organisatie verder staat uitgewerkt in het coalitieakkoord. 'Europa' heeft geen specifieke wettelijke basis, maar hier is de algemene notie dat de provincie Europaproof moet zijn. Utrecht 2040 en de Staat van Utrecht, ten slotte, hebben geen wettelijke basis en vloeien voort uit het collegeprogramma en het uitvoeringsprogramma.

Op 18 april was u het er in grote mate over eens dat de opgaven in dit programma tot de kerntaken van de provincie behoren.

VVD en D66 zijn in tegenstelling tot de andere partijen van mening dat Archiefinspectie en FTO beter op rijksniveau uitgevoerd kunnen worden. PvdD vindt als enige partij dat Europa primair een verantwoordelijkheid van het Rijk is. De VVD, ten slotte, vindt openbare orde en veiligheid meer thuishoren op het niveau van de veiligheidsregio.